

MALÁ OHLÉDNUTÍ JAROSLAVA HUBENÉHO

Spolek Brandýs ve světě mi přinesl do života nejen práci, ale také některé světlé okamžiky, z nichž následně zůstávají příjemné vzpomínky. Rád se teď o ně podělím. Leckteré sdílím s kolegy, někdy by ovšem zdůraznili úplně jiná jména či fakta. Tu možnost ostatně mají taky. Malá ohlédnutí za minulými lety v občanském sdružení nyní nabízím adeptům jeho členství především však jako pozvánku ke sdílení budoucích prožitků.

Předesílám, že můj vztah ke spolku odpovídá dojmu ze sochy „Ti před námi“ Michala Novotného v Klopotech - pokud pomínu fakt, že výkladů k její podobě mám v zásobě víc.

2001

Tuším, že jsem se do spolku přihlásil jako čtvrtý v pořadí, první z brandýských členů občanského sdružení „Brandýs ve světě“. Proč? Cítil jsem, že je tady třeba oživit „stojaté vody“ a že průkopníkům v čele s Ivanem Truhličkou a Jirkou Wildou je třeba vyjádřit do začátku podporu, nejen slovy. Přitom jsem typ ke spolkaření nevhodný, doufal jsem však, že klady převáží nad záporu a že nalezneme svoji originální parketu jak Brandýs zviditelnit, jinak by činnost neměla smysl.

Na té zmíněné soše míří vzhůru tři postavy. Z hlediska chronologie se cítím jako prostřední z nich. Ty přede mnou jsem už zmínil. A já bych rád připomněl jednu, která je za mnou pouze v těsném závěsu. David Růžička. Když přišel v lednu 2001 na naši schůzi, většina ostatních ho neznala a já jsem si dal velký pozor, abych se neprozradil, že jsem mu pozvánku na ni podstrčil já. Je totiž velmi citlivý na manipulování a má ještě větší odpor ke spolkovému životu; především má však dobré nápady, nejen výtvarné. „Kdybych nepřišel, tak to tam řekni ty,“ pověřil mne před uvedenou schůzkou, ale nakonec jsem byl rád, že přišel sám a řekl to osobně: „Vysadíme labyrint!“ Dokonce si již přinesl plánec s jeho první verzí, jež ovšem časem doznala změn. Byla to tehdy taková „bomba“, že když jsem hned v následujícím bodu jednání předestřel základní půdorys prvního ročníku Brandýského mámení (tehdy ovšem ještě ve verzi „Amosova Brandýsa“), někteří se již na předestřený návrh programu nemohli zcela soustředit. A dokonce jim bylo skoro jedno, že jsem za součást přípravy festivalu začal ihned pokládat nutnost historického založení divadelního souboru po čtyřiceti letech nečinnosti zdejších ochotníků - i když pouze z pragmatického důvodu, abychom přilákali na první Mámení lidi do Klopot.

2002

Zasazení základního kamene, či lépe větvičky habru z Anglie, a dvě hojně navštívená představení hry o Komenském v jeho sklípku byly dva zážitky, na něž z průběhu Brandýského mámení 2002 vzpomínám rád snad nejenom já. A co je důležité: ve stejný den se uskutečnilo jedno pro budoucnost velmi důležité setkání. S pražským galeristou a místním chalupářem (či vilařem?) Karlem Babíčkem jsme se čas od času potkávali již dříve a dávali řeč o pražské kultuře či místní nekultuře. Potkali jsme se i v tento den, kdy já jsem byl cestou z Klopot a on opačným směrem. Já, zajisté plný dojmů z úspěšného průběhu Mámení, jsem projevil upřímnou lítost, že není v takové akci nějakým způsobem zaangažován, načež on to vzal na vědomí a časem asi i na svědomí „broukem“, jenž se mu usídlil v jeho hlavě, v níž se sváří umělec s podnikatelem. Jakoby začal cítit jakýsi dluh, nejen vůči městu, ale i svým

schopnostem a možností, i když jej cítit nemusel. A to se projevilo v nabídce spolupráce při příštím, v pořadí druhém ročníku Brandýského mámení.

2003

Druhý ročník Mámení v roce 2003 je pro mne především spojen se sochou Lukáše Rittsteina „Den co den“. Jakoby to její železo bylo zmagnetizované: ovšem zatímco jedny velmi přitahovalo (i mě), jiné pořádně odpuzovalo. Posazení plastiky doprostřed města nepřipomínalo v reakcích části lidí otisk „stopy času“ v historii města, ale spíše dopad těžké boty do mělké kaluže. Křest sochy prostřednictvím happeningu Milana Caise byl však tak absolutním zážitkem, že na tomto místě musí zůstat Lukášova (naše) „tápota“ snad navždy...! A zároveň jsme pokřtili prostory Konzumu první výstavou v režii Karla Babíčka. Skvělou. Osobně si určitě nejčastěji vybavím velmi působivou „Nemocnou sochu“ Milana Caise, fotografie Báry Šlapetové a rozměrné Kokoliovy labyrinty. Při druhém ročníku jsme také pokřtili sklípek dokonce profesionálním uměním, moc mi udělaly radost reakce lidí na vstup do egyptské pyramidy prostřednictvím Štěpána Raka a Alfreda Strejčka, jehož „Strýčinkův sen“ při zasazování prvních habříků byl moc pěkný. Ovšem i zdravice Komenského a Žerotína, bez nichž se to nemohlo obejít. Apropos: z žižkovské věže sem zabloudila na náměstí a později před Rehabilitační ústav dvě obrovská mimina Davida Černého a Brandýššáci by je zřejmě nejraději adoptovali natrvalo. Měl jsem tu čest s Ivanem a Jardou provést jejich očistu, plet' měla opravdu miminkovsky jemnou a navíc měla jednu výhodu: nemusela se přebalovat.

Ačkoli měl být tento rok 2003 v Brandýse hlavně ve znamení červnových oslav 500 let od udělení městských práv, s velmi bohatým týdenním programem a mimořádným rozpočtem, myslím si, snad objektivně, neb jsem se podílel na obou akcích, že zářijové Brandýské mámení ve stínu městských oslav určitě nezůstalo.

Samozřejmě nemohu přeskočit jistý důležitý stupínek, který mně také udělal radost. Podařilo se totiž navázat mimořádně těsný kontakt s veřejností - a to v ideálním smyslu, že nám totiž začala sama nosit peníze. Bezprostředně jsem se totiž chopil poznámky tehdy ještě ve spolku nenápadného Karla Řeháka a za pomoci Ivana a Davida, později Aleny, jsme rozjeli akci „Kupte si svůj habr!“ Moc dobrý pocit, zvláště když vám strká peníze předseda Senátu či prezident Hradu. Prodej začal veřejně při městských oslavách v červnu 2003 a začal utěšeně růst. Počet lidí, kteří byli ochotni otevřít svoji peněženku prokázala důvěru lidí ve stěžejní projekt spolku a zavřel ústa těm, kterým nevonělo.

2004

Svoji neobjektivnost nyní zaměřím na třetí ročník Mámení. Byl vlastně asi svým způsobem „nejslabší“, z hlediska zájmu určitě, ale přesto na leccos z něho rád vzpomínám. V Konzumu například na Suškovy „Vesmírné brýle“ (opravdu těžké umění, jež zanechalo stopy v zádech nejednoho z nás), Mainerovy keltské cely, Novotného žebříky či na temnou komoru Jiřího Příhody, kde by pro mne ovšem lepší představou Boha bylo, kdybych tam nic nenašel. Rád si také vybavím tanečnice u paty pomníku Komenského či balonky letící z labyrintu až někam do Číny, odkud k nám na náměstí zavítala výborná Fen Jün Son“. Jedním z vrcholných prožitků, co jsem kdy prožil na náměstí (a to i ve srovnání s předchozí konkurencí Černocké či Posádkové hudby Hradec Králové) byla hudba Kaderus blues - skromní chlapi, přitom moc uměli.

2005

V září 2005 přivezl Karel Babíček do Konzumu i do třetice kvalitní sadu děl. Téma labyrintů světa i víry tentokrát nahradilo „otcovství“, což přispělo místy až k bulvarizaci panelové diskuse. Kdoví, která z děl se časem bude vynořovat z paměti? Tipnu si: Rónovi Temní milenci? Jsou zvláštní. Asi se nedá zapomenout na „Masturbujícího“ od Jiřího Davida. Barevností opanovaly velkou halu jihoamerické motivy Otty Plachta. Milá byla „miminka“ Kryštofa Kintery - v životní velikosti, ovšem v neživotní hmotnosti. Čím však náš velký mecenáš asi nejvíce zapůsobil, a za což možná obdrží časem titul „čestný občan města Brandýsa nad Orlicí“, je jeho vyprovokování tvůrčí potence několika vybraných sochařů natolik, že z toho tím nejlepším výběrem vzešla pro naše městečko krásná socha Michala Novotného „Ti před námi“. Rád budu vzpomínat i na hezounké lampiony Hany Voříškové ve sklípku, zpěvačku Hanku v altánku a v dobrém i na ten otevřený labyrint, třebaže jsem původně brblal, že by se mu měla ponechat jeho nedotčenost a tajemnost jeho cesty k cíli až do otevření o několik let později.

2006

Rok 2006 byl ve znamení odstraňování následků povodně, členové spolku si pěkně „máklí“, zbavili ho leklých ryb a dalších nečistot. A také ve znamení angažovanosti členů spolku ve prospěch řádného projednání trasy budoucí železnice. Tento motiv se objevil také ve výtvarném podobě plakátu na Mámení, v názvu dílny pro děti „Škapuliře proti tunelům“ i v řeči Karla Babíčka při slavnostním odhalení „Babylonského děla soudného dne“, kterýžto objekt se stal největší „peckou“ multižánrové akce. Saddám Husajn z nás měl tehdy jistě radost, pověšen byl až o čtyři měsíce později. Zajímavostí rovněž bylo, že nekonformní objekt Jiřího Příhody byl odhalen v sobotu a ihned v pondělí dorazila „náhodná“ kontrola, jež nakázala přemístit ho z louky mezi nádražím a řekou někam jinam. Potěšení vzbudila hojně navštívená vernisáž výstavy v Konzumu, tentokrát tvořená pouze díly „Šárek a Vlast“. Zaujaly mě tím, že poprvé mě vystavená díla nějak zvlášť nezaujala. Míňeno vnitřně, jinak ke koukání toho bylo hodně. Třeba na růžové lehounké pryžové parlamentní pohovky Kateřiny Vincourové jistě nezapomenu, zvláště na smývání množství myších hovínek z jejich povrchu. Velmi příjemnou součástí vernisáže bylo vystoupení písničkáře Jana Buriana v evangelickém kostele, jenž ho na dvě hodiny proměnil v klubové setkání nad tématem „ženská otázka“. A pokud něco určitě nezapomenu, tak to bylo uvedení pořadu „In vino veritas“ se svými kolegy z ústecké Viceny v Komenského sklípku. A překvapivě velmi vstřícné přijetí přídatkového proslovu o vztahu J. A. Komenského k vínu.

2007

Mámení 2007 předznamenalo přestěhování Příhodova&Saddámova děla pod „sjezdovku“ a instalace pěti rezavých květů Čestmíra Sušky - na náměstí, ke Konzumu a na plac před sídlištní kotelnou. Byl to efektní úvod – někteří lidé propadli „spravedlivému“ hněvu, neb se domnívali, že tak už tam zůstanou navždy. Efektní byla i vernisáž obrazů Josefa Žáčka, jimž niternost nechyběla, jsou hluboké a krásné. Přestože někdy těžce srozumitelné, zvláště pro ty, kterým apokalyptické motivy moc neříkají. Ale Komenský by jim rozuměl. Zahájení ozdobila aktivní účast otců undergroundu Magora a Čuňase, což tvořilo místy podivuhodný kontrast k některým dalším účastníkům večera. Další kontrastem se stalo účinkování extravagantní Tě Jany z Velké ohrady v evangelickém kostele. Tato budova se stala kvůli proměnlivému počasí

azylem muzikantů i další den, zvláště v případě jalové kolínské kapely Mauritius to nebylo šťastné řešení. Nebylo to nejpříjemnější prostředí ani pro bluesové trio Stan the Man Bohemian Blues Band, které však odvedlo kvalitu a přineslo skutečný hudební zážitek, což se vždycky cení. Příjemné potěšení přinesli rozverní loutkáři ze souboru Koňmo. Šesté Mámení ukázalo zranitelnost dosavadní koncepce sázející na pěkné počasí, náhradní varianta byla pro příště odmítnuta. Abych to upřesnil – hlavními zážitky pro mě byly Žáčkovy obrazy, básně v podání Magora, trio a fotky ve sklípku Davida Růžičky.

2008

Na Mámení 2008 budu vzpomínat s rozporupnými pocity. Na jedné straně byly slavnostní, slavnostní otevření bludiště bylo historickou událostí, při níž nemohli chybět ani Žerotín a Komenský. A to, jakým způsobem byl celý areál s tribunou a stany před pomníkem Komenského připraven, mělo už určitou úroveň. Na druhou stranu jsem těžce prožíval ochuzení programu o aktivity Karla Babíčka, jimž dala většina spolku vale. Také tento fakt přivodil dočasnou krizi ve spolku, nejdřív výhru, ale pak přesto rezignaci dosavadních funkcionářů. Vedení se ujal David Růžička, k ruce mu byli další pomocníci. Zážitkem tehdy v roce 2008 při Mámení nemohla být tedy ani výstava, ani socha, ani hosté, nepřijela řada lidí z okolních měst, kteří se až dosud považovali za příznivce festivalu. Nijak zvláště mě nezažili ani účinkující, za poslední kapelu se dokonce musela narychlo hledat náhrada. Napovrch to byl pěkný den, slunko páliło tak, že diváci nevyužili ani lavičky před pódiem, na pár atrakcích se u labyrintu vyřádily i děti, ale mimořádné prožitky chyběly. Nejhezčí vzpomínka zřejmě zůstane na příznivé ohlasy lidí, kteří se mohli nově otevřeným bludištěm projít a vycházeli z něj příjemně rozradostněni.

2009

Při Mámení 2009 bylo ve hře opět mámení, neboli prožitky chvil mimořádných. Z výstav to byla podle mě expozice nejméně poutavá, žádný z mladých výtvarníků, studentů uměleckých škol, mě v Konzumu zvláště neoslovil. Šokující kontrast nabídl spíše ryze hudebníků z brandýské rodiny Švendovy při vernisáži při srovnání s otrlým projevem undergroundového performerera Milana Kozelky, který četl své jadrné povídky po ní. Mezitím nejen mě strhla i originální hudba seskupení wrgha Powu orchestra v kostele. Mimořádnou tečkou večera bylo však hojně navštívené předpůlnoční odhalení sochy Pavla Opočenského za radnicí, jeho popularitu dosvědčil už houf dívek ze zámku, které se lísaly do jeho přízně už během vernisáže výstavy. Jindy po Brandýse rozprostřený program měl tak díky nové soše aspoň nějaký další záchytný bod, protože jinak se veškeré dění odehrávalo v Konzumu, včetně závěrečného vystoupení svěbytné harmonikářky Jany Věbrové.

2010

Mámení v roce 2010 řadím subjektivně celkovým dojmem hned za rok 2003, tedy hodně vysoko. Přineslo totiž zážitky různorodé. Počínaje vydařeným moderátorským projevem Filipa Tomáška při vernisáži v sokolovně, přes atmosféru při Ivanu Hlasovi v kostele či četbě milostných básniček v loutkárně. Snad každý přítomný na to sváteční a bezprostřední posezení rád vzpomíná. Navíc almanach poezie brandýských autorů se stal i trvalou připomínkou vynikajících vystavených obrazů trojice autorů. Panenka Maria Dragany Živanovič se dokonce natrvalo usídlila v mariánské kapičce v Klopotech, nedaleko labyrintu

uspěli u dětí ve stanu skráceném deštém i Jan Přeučil s Evou Hruškovou. Patřím k těm, kteří jsou i pro vlastní vklad do každoročního programu přímo od členů spolku, proto jsem se o to víc potěšil uměním Lídy Pacalajové ve sklípku i kluků Řehákových na koupálku za bicími. Sylvie Krobová by však podle mě lépe vyzněla v intimnějším prostředí. Parádní byla Suškova rezavá koule, pro mě „květoule“, bohužel brzy nato nadlouho odvezená. Skvělá byla tečka v podobě nočního bloudění za tajemnou Ludvílou a dalšími bytostmi v labyrintu. Wow!